

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до проведення семінарських та практичних занять з
дисципліни «Інвестування регіональних програм та
проектів» для здобувачів вищої освіти за освітньо-
кваліфікаційним рівнем бакалавр спеціальності 281
«Публічне управління та адміністрування» освітньої
програми (спеціалізації) «Регіональне управління»**

Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Інвестування регіональних програм та проєктів» для здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньої програми (спеціалізації) «Регіональне управління» / Укл. І.А.Нечаєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. – 29 с.

Укладач:

доцент каф. менеджменту
к.е.н., доцент

Нечаєва І. А.

Рецензенти:

завідувач кафедри менеджменту
Класичного приватного університету
д.е.н., доцент

Томарева - Патлахова В. В.

професор кафедри
підприємництва, менеджменту організацій
та логістики
Запорізького національного університету
д.е.н., доцент

Гуржій Н. М.

Відповідальний за випуск:

Сосновський М. С.

Затверджено
на засіданні кафедри
«Менеджмент»
Протокол № 1 від
« 29 » 08 2023 року

Рекомендовано до видання НМК
ФЕУ

Протокол № 43 від
« 30 » 08 2023 року

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни.....	4
Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
Програма навчальної дисципліни.....	7
Теми семінарських занять	10
Питання для підсумкового контролю.....	22
Рекомендована література.....	25

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» (шифр і назва)	нормативна	
Модулів – 2 Змістових модулів – 2	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація): «Регіональне управління»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		4-й	4-й
(назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 9 год.		Лекції	
	22	8	
	Практичні, семінарські		
	28	4	
	Самостійна робота		
	124	168	
	Вид контролю: іспит		

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: вивчення теоретичних основ і формування практичних навичок у фахівців базових знань з теорії та практики інвестування регіональних програм та проектів і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування навичок управління інвестиційною діяльністю регіону.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення діяльності, що пов'язана із залученням, розподілом та розміщенням інвестиційних коштів з метою регіонального розвитку..

Задачі навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів із системою сучасних методів управління інвестиційною діяльністю;
- сприяти опануванню студентами сучасної інвестиційної ідеології;
- сформувати логіку прийняття управлінських рішень у галузі фінансування регіональних програм і проектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ЗК 14 Здатність розуміти і враховувати причино-наслідкові зв'язки у сфері публічного управління та адміністрування інвестиціями
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

СК 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

СК 6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК 8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

СК 13. Здатність забезпечувати адміністрування розробки і реалізації регіональних програм і проектів

СК 14. Здатність оцінки ефективності реалізації регіональних програм і проектів

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

ПРН 10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.

ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

ПРН 15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

ПРН 17 Здатність розробляти інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету (ДФРР)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Інвестування. Основні поняття та сутність

Тема 1. Теоретичні основи регіонального розвитку

Сутність та основні теорії регіонального розвитку. Критерії та показники оцінки й аналізу регіонального розвитку. Проблеми регіонального розвитку. Сутність та причини виникнення диспропорцій у регіональному розвитку. Класифікація проблемних регіонів. Моніторинг територій з особливим статусом.

Тема 2. Основи інвестування регіонального розвитку та його фінансове забезпечення

Економічна сутність інвестицій. Основні характеристики інвестицій підприємства. Роль інвестицій у забезпеченні ефективності підприємств. Класифікація інвестицій за основними ознаками. Класифікація інвесторів за основними ознаками. Сутність, мета й завдання інвестиційного менеджменту. Основні принципи управління інвестиційною діяльністю. Класифікація підприємств як об'єктів інвестиційного менеджменту.

Поняття кон'юнктури інвестиційного ринку та оцінка його динаміки. Фундаментальний та технічний аналіз ринкової кон'юнктури. Методи технічного аналізу кон'юнктури інвестиційного ринку. Методи фундаментального аналізу інвестиційного ринку. Інвестиційний клімат та методи його дослідження. Інвестиційні індекси.

Тема 3. Методичний інструментарій інвестиційного менеджменту

Концепція та методичний інструментарій оцінки вартості грошей у часі. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору інфляції. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору ризику. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору ліквідності

Тема 4. Фінансові ресурси інвестування

Корпоратизація, самофінансування, транстинг, венчурні фірми, придбання одинарного пакета акцій, кредитування, кредит з факторингом, форфейтиг, іпотечний кредит, кредит державних установ, розміщення боргових зобов'язань, франчайзинг, ліцензування, інжиніринг, селенг, ліз-бек тощо.

Публічне фінансування. Реформування публічного інвестування в контексті державної регіональної політики.

Структуризація капіталу. Ресурсне забезпечення. Фінансування на безповоротній основі. Фінансування на поворотній основі. Моніторинг ресурсів інвестування.

Тема 5. Проектне інвестування. Програма та проєкт

Інвестиційний проєкт. Класифікація типів інвестиційних проєктів. Перспективний ринок інвестиційних проєктів. Методи управління інвестиційними проєктами. Функції управління інвестиційними проєктами. Інвестиційний бізнес-план — основна складова інвестиційного проєкту. Функції інвестиційного бізнес-плану. Процес інвестиційного бізнес-планування та його послідовність. Основні принципи оцінювання ефективності інвестиційних проєктів. Початкові дані для визначення ефективності інвестиційного проєкту. Основні показники ефективності проєкту. Вплив ризику при оцінюванні інвестиційного проєкту.

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти інвестування регіональних програм та проєктів

Тема 6. Інвестиційні інструменти фінансування регіонального розвитку

Державно-приватне партнерство.

Лізинг.

Індустріальні, наукові та технологічні парки

Тема 7. Організаційна та інституційна основа для залучення інвестицій на регіональному (обласному/республіканському) та місцевому рівнях

Огляд національного законодавства, що регулює інвестиційну діяльність. Головні нормативно-правові документи, якими регламентується інвестиційна діяльність на регіональному та місцевому рівнях

Стратегія залучення інвестицій. Програма залучення інвестицій

Огляд ключових елементів інфраструктури залучення інвестицій

Функції та повноваження місцевих та регіональних органів влади у сфері залучення інвестицій та можливі моделі взаємодії

Принцип розбудови ефективного співробітництва з регіональними центрами Державного агентства з інвестицій та національних проєктів

Огляд стимулів та пільг для інвесторів, які надаються згідно із українським законодавством.

Прямі іноземні інвестиції: їхня сутність, класифікація, типи та тенденції. Ключові завдання органів державної влади із залучення ПІІ

Тема 8. Підготовка продукту для інвестицій

Принцип ідентифікації та відбору пріоритетних земельних ділянок та об'єктів нерухомості для залучення інвестицій

Проведення попереднього юридичного та технічного обстеження земельних ділянок та майнових комплексів, що пропонуються для реалізації інвестиційних проєктів

Огляд земельних процедур у процесі підготовки ділянок для інвестицій

Індустріальні парки та промислові зони: механізм створення та моделі діяльності.

Тема 9. Маркетинг території та цільовий пошук інвесторів

Підготовка маркетингового плану на основі стратегії залучення інвестицій

Огляд маркетингових інструментів, які доступні на регіональному та місцевому рівнях

Просування інформації про інвестиційні можливості міста та області на спеціалізованих заходах в Україні та за кордоном

Цільовий пошук інвесторів (Таргетинг)

Тема 10. Обслуговування та пост-інвестиційне супроводження інвесторів

Обробка запитів інвесторів.

Організація візитів потенційних інвесторів та проведення переговорів.

Єдине інвестиційне вікно.

Реєстрація іноземних інвестицій. Допомога у підборі персоналу та в отриманні дозволів на працевлаштування іноземців.

Пошук субпідрядників та потенційних партнерів.

Пост-інвестиційне супроводження інвесторів.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи регіонального розвитку	2	0,4
2	Тема 2 Основи інвестування регіонального розвитку та його фінансове забезпечення	3	0,4
3	Тема 3. Методичний інструментарій інвестиційного менеджменту	3	0,4
4	Тема 4.Фінансові ресурси інвестування	3	0,4
5	Тема 5. Проектне інвестування. Програма та проєкт	3	0,4
6	Тема 6. Інвестиційні інструменти фінансування регіонального розвитку	2	0,4
7	Тема 7. Організаційна та інституційна основа для залучення інвестицій на регіональному (обласному/	3	0,4

	республіканському) та місцевому рівнях		
8	Тема 8. Підготовка продукту для інвестицій	3	0,4
9	Тема 9. Маркетинг території та цільовий пошук інвесторів	3	0,4
10	Тема 10. Обслуговування та пост-інвестиційне супроводження інвесторів	3	0,4
	Всього	28	4

Змістовий модуль 1 «Інвестування. Основні поняття та сутність»

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

ПЛАН

1. Сутність та основні теорії регіонального розвитку.
2. Критерії та показники оцінки й аналізу регіонального розвитку.
3. Проблеми регіонального розвитку.
4. Сутність та причини виникнення диспропорцій у регіональному розвитку.
5. Класифікація проблемних регіонів. Моніторинг територій з особливим статусом.

Питання для самоперевірки

1. Теорії регіонального розвитку, їх сутність та особливості
2. Методи оцінки й аналізу регіонального розвитку.
3. Проблеми розвитку регіонів України та причини диспропорцій у регіональному розвитку.
4. Основні принципи класифікації проблемних регіонів.

Питання для самостійного опрацювання

1. Державна стратегія регіонального розвитку України на 2021-2027 роки
2. Цілі сталого розвитку України, система індикаторів, які показуватимуть прогрес у досягненні цілей та ступінь їх досягнення у національному та регіональному розрізах.
3. Стратегічні пріоритети Запорізької області.

ТЕМА 2. ОСНОВИ ІНВЕСТУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА ЙОГО ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ПЛАН

1. Економічна сутність інвестицій. Основні характеристики інвестицій суб'єкта господарювання.
2. Роль інвестицій у забезпеченні ефективності суб'єкта господарювання.
3. Класифікація інвестицій за основними ознаками. Класифікація інвесторів за основними ознаками.
4. Сутність, мета й завдання інвестиційного менеджменту. Основні принципи управління інвестиційною діяльністю.
5. Поняття кон'юнктури інвестиційного ринку та оцінка його динаміки.
6. Фундаментальний та технічний аналіз ринкової кон'юнктури.
7. Інвестиційний клімат та методи його дослідження.

Питання для самоперевірки

1. Сутність інвестицій та їх основні характеристики.
2. Роль інвестицій у забезпеченні ефективності регіонального розвитку.
3. Класифікація інвестицій та інвесторів за основними ознаками.
4. Основні принципи управління інвестиційною діяльністю регіону.
5. Кон'юнктура інвестиційного ринку та оцінка її динаміки.
6. Методи технічного аналізу кон'юнктури інвестиційного ринку.
7. Методи фундаментального аналізу інвестиційного ринку.
8. Інвестиційні індекси.

Питання для самостійного опрацювання

1. Основні положення Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні».
2. Визначити сутність та особливості імпаکت-інвестування. Розвиток імпакт-інвестування: світовий та вітчизняний досвід.
3. Офшорні зони – можливості та проблеми.

ТЕМА 3. МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ПЛАН

1. Концепція та методичний інструментарій оцінки вартості грошей у часі
2. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору інфляції
3. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору ризику
4. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору ліквідності.

Питання для самоперевірки

1. Концепція оцінки вартості грошей у часі під час здійснення інвестиційної діяльності.
2. Методичний інструментарій визначення майбутньої і теперішньої вартості чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності.
3. Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності.
4. Номінальна та реальна вартість чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності.
5. Поняття інвестиційних ризиків. Класифікація інвестиційних ризиків за окремими ознаками.
6. Методичний інструментарій кількісної оцінки рівня інвестиційних ризиків. Премія за ризик та методи її розрахунку.
7. Поняття ліквідності інвестицій. Класифікація інвестицій за рівнем ліквідності.
8. Методичний інструментарій оцінки рівня ліквідності інвестицій. Премія за ліквідність інвестицій та методи її розрахунку

Задачі

Задача 1 Внесок у розмірі 20 тис. грн. був покладений під 14 % з нарахуванням щокварталу строком на 4 роки. Через рік банк підвищив ставку до 15 %, а ще через 2 роки – до 15,5 %. Визначити, яка сума нарахованих відсотків у момент закриття рахунку.х.

Задача 2 Визначити, яку ставку складних відсотків з нарахуванням раз у рік пропонує банк, якщо при вкладенні 16 500 грн під ставку вповоловину менше з нарахуванням щомісяця інвестор одержить через 3 роки суму 21 592,65 грн.

Задача 3 Вибрати за допомогою еквівалентної процентної ставки найбільш ефективний варіант вкладень коштів: або під складну ставку 16 % при щоквартальному нарахуванні складних відсотків, або під просту ставку 20 %.

Задача 4 Визначити реальний дохід інвестора, що інвестував 50 тис. грн строком на два роки за ставкою 24 % річних при щомісячному нарахуванні складних відсотків, а рівень інфляції склав за перший рік – 12 %, за другий – 8 %, третій – 5 %.

Задача 5 Знайти накопичену вартість, якщо будуть надходити такі грошові потоки: 1 рік – 5 тис. грн, 2 рік – 7 тис. грн, 3 рік – 9 тис. грн, а потім ще 3 роки по 6 тис. грн. Ставка відсотка становить 15 %.

ТЕМА 4. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ІНВЕСТУВАННЯ

ПЛАН

1. Структуризація капіталу. Ресурсне забезпечення.
2. Фінансування на безповоротній основі. Фінансування на поворотній основі.
3. Моніторинг ресурсів інвестування.
4. Корпоратизація, самофінансування, транстинг, венчурні фірми, придбання одинарного пакета акцій, кредитування, кредит з факторингом, форфейтиг, іпотечний кредит, кредит державних установ, розміщення боргових зобов'язань, франчайзинг, ліцензування, інжиніринг, селенг, ліз-бек тощо.
5. Публічне фінансування. Реформування публічного інвестування в контексті державної регіональної політики.

Питання для самоперевірки

1. Поняття інвестиційних ресурсів підприємства.
2. Класифікація та основні форми залучення інвестиційних ресурсів підприємства.
3. Завдання розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства.

4. Основні етапи розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства.
5. Визначення загальної потреби в інвестиційних ресурсах.
6. Особливості розрахунку потреби в інвестиційних ресурсах підприємства для здійснення реальних інвестицій.
7. Особливості розрахунку потреби в інвестиційних ресурсах підприємства для здійснення фінансових інвестицій.
8. Сучасні методи фінансування окремих інвестиційних проектів і програм.
9. Структура джерел формування інвестиційних ресурсів за формами залучення і видами та її оптимізація.
10. Оцінка вартості інвестиційних ресурсів.

Питання для самостійного опрацювання

1. Методичні засади розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства.
2. Особливості повного самофінансування (за рахунок внутрішніх джерел формування інвестиційних ресурсів) інвестиційних проектів і програм,
3. Акціонування, як метод фінансування інвестиційних проектів і програм
4. Переваги та недоліки кредитного фінансування.
5. Фінансовий лізинг і селенг – сучасні методи фінансування інвестиційних проектів і програм.
6. Особливості змішаного фінансування.
7. Середньозважена вартість інвестиційного капіталу.
8. Оцінка вартості внутрішніх та зовнішніх джерел залучення власного капіталу для інвестицій.
9. Методи оцінки вартості джерел позикового капіталу.

Задачі

Задача 1. Обґрунтувати вибір найбільш дешевого варіанта фінансування інвестиційної програми. Розглядаються 2 варіанти:

1 варіант – змішане фінансування: на 58 % суми інвестування: самофінансування; на 42 % суми інвестування: фінансування здійснюється за рахунок: а) кредиту – 50 тис. грн, ставка – 21 %; б) привілейованої акції – 2,0 тис. грн, ставка – 22 %; в) простої акції – 20,0 тис. грн, ставка – 27 %.

2 варіант – фінансування за рахунок: а) кредиту – 28,0 тис. грн, ставка – 12 %; б) облігації – 34,0 тис. грн, ставка – 16 %.

Ситуаційне завдання.

Формування оптимальної структури інвестиційного капіталу

Потреба в додатковому капіталі для здійснення інвестиційного проекту складає 2500 тис. грн. Вартість компонентів капіталу така: привілейовані акції – 14 %, звичайні акції – 11 %, прибуток на розвиток виробництва – 12 %, позикові кошти – 18 % (якщо сума позики не вище 500 тис. грн, перевищення цієї суми підвищує вартість позикових коштів до 25 %).

Власний капітал може бути поповнений за рахунок прибутку, що направляється на розвиток, чи за рахунок випуску звичайних акцій.

За прогнозами на кінець року прибуток становитиме 700 тис. грн, з яких 35 % планується спрямувати на виплату дивідендів, 15 % – на погашення позики.

Фінансова структура капіталу: 40 % – власний капітал, 55 % – позиковий, 5 % – привілейовані акції.

Проаналізуйте структуру капіталу, що склалася на підприємстві, та обґрунтуйте, наскільки вона є доцільною.

Визначить середню вартість капіталу, що може бути залучений із різних джерел.

Також перед фінансовим менеджером стоїть завдання обґрунтування необхідності отримання кредиту в банку. Дайте рекомендації щодо доцільності залучення кредитних коштів. Чи зміниться рішення щодо залучення кредиту, якщо відсоткова ставка банку зростає до 30 %?

ТЕМА 5. ПРОЄКТНЕ ІНВЕСТУВАННЯ. ПРОГРАМА ТА ПРОЄКТ

ПЛАН

1. Інвестиційний проект. Класифікація типів інвестиційних проектів.
2. Методи управління інвестиційними проектами. Функції управління інвестиційними проектами.

3. Інвестиційний бізнес-план - основна складова інвестиційного проекту. Функції інвестиційного бізнес-плану.

4. Процес інвестиційного бізнес-планування та його послідовність.

5. Основні принципи оцінювання ефективності інвестиційних проектів.

6. Основні показники ефективності проекту.

7. Вплив ризику при оцінюванні інвестиційного проекту.

Питання для самоперевірки

1. Перспективний ринок інвестиційних проектів.

2. Початкові дані для визначення ефективності інвестиційного проекту.

3. Критика концепції NPV.

Ситуаційне завдання.

Обґрунтування доцільності закупівлі імпортного устаткування

Для створення вітчизняного виробництва виробів з пенопропілену на одному з підприємств регіону шляхом закупівлі імпортного сучасного устаткування потрібен кредит.

Потреба в кредиті включає:

а) 850000 тис. дол. – для закупівлі устаткування;

б) 42500 тис. дол. – для виконання будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт;

в) 120000 тис. дол. – для придбання обігових коштів;

г) банківська ставка за 1-й рік з початку виділення кредиту (15 % річних – банківська ставка) – розрахувати розмір плати;

д) 10 % від загальної потреби фінансових ресурсів – непередбачувані витрати.

Передбачуваний чистий прибуток складе 1 387 дол./т. Річний випуск продукції за 1-й рік експлуатації складе 607,5 т, за 2-й рік – 1 080 т. Період життя проекту – 2 роки.

Необхідно визначити суми повернення заборгованості 1-го і 2-го року, а також строк окупності проекту.

Визначити доцільність передбачуваного проекту.

Провести розрахунок показників доцільності інвестиційного проекту (чисту приведену вартість, індекс дохідності проекту, строк окупності, коефіцієнт ефективності інвестицій) та зробити висновки.

**Змістовий модуль 2 «Практичні аспекти
інвестування регіональних програм та проєктів»
ТЕМА 6. ІНВЕСТИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ
ФІНАНСУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

ПЛАН

1. Публічне інвестування для регіонального розвитку.
2. Державно-приватне партнерство.
3. Лізинг.
4. Індустріальні, наукові та технологічні парки

Питання для самоперевірки

1. Спроможності публічного інвестування для регіонального розвитку
2. Прогалини публічного інвестування для регіонального розвитку
3. Державно-приватне партнерство (ДПП) як один з ключових механізмів реалізації політики модернізації економіки України.
4. Правова форма здійснення ДПП.
5. Основні форми лізингу та їх особливості.
6. Різниця між кредитом та лізингом.
7. Різниця між індустріальними, технологічними та науковими парками

Питання для самостійного опрацювання

1. Фінансовий та операційний лізинг: особливості та умови вибору.
2. Сутність, ознаки та переваги механізму ДПП.
3. Державно-приватне партнерство в системі охорони здоров'я України.
3. Гарантії прав приватних партнерів в системі державно-приватного партнерства
4. Впровадження політики еко-індустріальних парків в Україні
5. Аналіз регуляторного впливу впровадження підходу еко-індустріальних парків в Україні
6. Міжнародні рамкові положення про ЕП

ТЕМА 7. ОРГАНІЗАЦІЙНА ТА ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

ПЛАН

1. Огляд національного законодавства, що регулює інвестиційну діяльність.
2. Стратегія залучення інвестицій. Програма залучення інвестицій
3. Огляд ключових елементів інфраструктури залучення інвестицій
4. Функції та повноваження місцевих та регіональних органів влади у сфері залучення інвестицій та можливі моделі взаємодії
5. Принцип розбудови ефективного співробітництва з регіональними центрами Державного агентства з інвестицій та національних проектів
6. Огляд стимулів та пільг для інвесторів, які надаються згідно із українським законодавством.
7. Прямі іноземні інвестиції: їхня сутність, класифікація, типи та тенденції. Ключові завдання органів державної влади із залучення ПІІ

Питання для самоперевірки

1. Головні нормативно-правові документи, якими регламентується інвестиційна діяльність на регіональному та місцевому рівнях
2. Мета, завдання та функції Державного агентства з інвестицій та національних проектів
3. Стимули та пільги для інвесторів, які надаються згідно із українським законодавством

Питання для самостійного опрацювання

1. Інститути спільного інвестування
2. Обсяги ПІІ в Україну за останні п'ять років за країнами надходження та напрямками вкладення.
3. Обсяги ПІІ в Запорізьку область за останні п'ять років за країнами надходження та напрямками вкладення

ТЕМА 8. ПІДГОТОВКА ПРОДУКТУ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙ

ПЛАН

1. Принцип ідентифікації та відбору пріоритетних земельних ділянок та об'єктів нерухомості для залучення інвестицій
2. Проведення попереднього юридичного та технічного обстеження земельних ділянок та майнових комплексів, що пропонуються для реалізації інвестиційних проєктів
3. Огляд земельних процедур у процесі підготовки ділянок для інвестицій
4. Індустріальні парки та промислові зони: механізм створення та моделі діяльності.

Питання для самоперевірки

1. Земельні ділянки типу «Грінфілд»
2. Майнові комплекси типу «Браунфілд»
3. Механізм створення індустріальних парків

Питання для самостійного опрацювання

1. Головні положення Земельного Кодексу України.
2. Роль індустріальних парків у залученні інвестицій
3. Алгоритм проведення процедури Due diligence.

ТЕМА 9. МАРКЕТИНГ ТЕРИТОРІЇ ТА ЦІЛЬОВИЙ ПОШУК ІНВЕСТОРІВ

ПЛАН

1. Підготовка маркетингового плану на основі стратегії залучення інвестицій
2. Огляд маркетингових інструментів, які доступні на регіональному та місцевому рівнях
3. Просування інформації про інвестиційні можливості міста та області на спеціалізованих заходах в Україні та за кордоном
4. Цільовий пошук інвесторів (Таргетинг)

Питання для самоперевірки

1. Особливості розробки:
  - інвестиційного паспорту міста або області,
  - дорожньої карти інвестора;
  - каталогу пропозицій інвестиційної нерухомості;
  - он-лайн бази даних пропозицій інвестиційної нерухомості.
2. Проведення галузевих досліджень в процесі підготовки маркетингового плану залучення інвестицій.
3. Застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інтернет-ресурсів для цільового пошуку інвесторів

Питання для самостійного опрацювання

1. Приклади просування інформації про інвестиційні можливості міста Запоріжжя та Запорізької області на спеціалізованих заходах в Україні та за кордоном

ТЕМА 10. ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ПОСТ-ІНВЕСТИЦІЙНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ІНВЕТОРІВ

ПЛАН

1. Обробка запитів інвесторів.
2. Організація візитів потенційних інвесторів та проведення переговорів.
3. Єдине інвестиційне вікно.
4. Реєстрація іноземних інвестицій. Допомога у підборі персоналу та в отриманні дозволів на працевлаштування іноземців.
5. Пошук субпідрядників та потенційних партнерів.
6. Пост-інвестиційне супроводження інвесторів

Питання для самоперевірки

1. Процедура обробки запитів інвесторів.
2. Проведення переговорів з потенційними інвесторами.
3. Доцільність впровадження та використання принципів Єдиного інвестиційного вікна.
4. Алгоритм реєстрації іноземних інвестицій.
5. Особливості підбору персоналу та в отриманні дозволів на працевлаштування іноземців.

6. Вимоги до субпідрядників та потенційних партнерів.

7. Ключові елементи пост-інвестиційного супроводження інвесторів

Питання для самостійного опрацювання

Тактичні інструменти інвестиційної діяльності на місцевому рівні:

- Створення сприятливих умов для надходжень та ефективної реалізації інвестицій;

- Впровадження стандартів залучення інвестицій та супроводу інвесторів

- Організація проактивної діяльності з залучення інвестицій

- Розбудова сучасної інноваційно-інвестиційної інфраструктури

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Змістовний модуль 1. Інвестування. Основні поняття та сутність

1. Сутність та основні теорії регіонального розвитку.
2. Критерії та показники оцінки й аналізу регіонального розвитку.

3. Проблеми регіонального розвитку.

4. Сутність та причини виникнення диспропорцій у регіональному розвитку.

5.

6. Класифікація проблемних регіонів. Моніторинг територій з особливим статусом.

7. Економічна сутність інвестицій.

8. Основні характеристики інвестицій суб'єкта господарювання.

9. Роль інвестицій у забезпеченні ефективності суб'єкта господарювання.

10. Класифікація інвестицій за основними ознаками.

11. Класифікація інвесторів за основними ознаками.

12. Сутність, мета й завдання інвестиційного менеджменту.

13. Основні принципи управління інвестиційною діяльністю.

14. Поняття кон'юнктури інвестиційного ринку та оцінка його динаміки.
15. Фундаментальний та технічний аналіз ринкової кон'юнктури.
16. Методи технічного аналізу кон'юнктури інвестиційного ринку.
17. Методи фундаментального аналізу інвестиційного ринку.
18. Інвестиційний клімат та методи його дослідження. Інвестиційні індекси.
19. Концепція та методичний інструментарій оцінки вартості грошей у часі
20. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору інфляції
21. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору ризику
22. Концепція та методичний інструментарій оцінки фактору ліквідності
23. Фінансові ресурси інвестування
24. Публічне фінансування.
25. Реформування публічного інвестування в контексті державної регіональної політики.
26. Структуризація капіталу.
27. Фінансування на безповоротній основі.
28. Фінансування на поворотній основі.
29. Моніторинг ресурсів інвестування.
30. Інвестиційний проект. Класифікація типів інвестиційних проектів.
31. Перспективний ринок інвестиційних проектів.
32. Методи управління інвестиційними проектами.
33. Функції управління інвестиційними проектами.
34. Інвестиційний бізнес-план — основна складова інвестиційного проекту.
35. Функції інвестиційного бізнес-плану.
36. Процес інвестиційного бізнес-планування та його послідовність.
37. Основні принципи оцінювання ефективності інвестиційних проектів.

38. Початкові дані для визначення ефективності інвестиційного проекту.
39. Основні показники ефективності проекту.
40. Вплив ризику при оцінюванні інвестиційного проекту.

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти інвестування регіональних програм та проєктів

41. Державно-приватне партнерство.
42. Лізинг.
43. Індустріальні, наукові та технологічні парки
44. Огляд національного законодавства, що регулює інвестиційну діяльність.
45. Головні нормативно-правові документи, якими регламентується інвестиційна діяльність на регіональному та місцевому рівнях
46. Стратегія залучення інвестицій.
47. Програма залучення інвестицій
48. Огляд ключових елементів інфраструктури залучення інвестицій
49. Функції та повноваження місцевих та регіональних органів влади у сфері залучення інвестицій та можливі моделі взаємодії
50. Принцип розбудови ефективного співробітництва з регіональними центрами Державного агентства з інвестицій та національних проєктів
51. Огляд стимулів та пільг для інвесторів, які надаються згідно із українським законодавством.
52. Прямі іноземні інвестиції: їхня сутність, класифікація, типи та тенденції.
53. Ключові завдання органів державної влади із залучення
ПШ
54. Принцип ідентифікації та відбору пріоритетних земельних ділянок та об'єктів нерухомості для залучення інвестицій
55. Проведення попереднього юридичного та технічного обстеження земельних ділянок та майнових комплексів, що пропонуються для реалізації інвестиційних проєктів
56. Огляд земельних процедур у процесі підготовки ділянок для інвестицій

57. Індустріальні парки та промислові зони: механізм створення та моделі діяльності.
58. Підготовка маркетингового плану на основі стратегії залучення інвестицій
59. Огляд маркетингових інструментів, які доступні на регіональному та місцевому рівнях
60. Просування інформації про інвестиційні можливості міста та області на спеціалізованих заходах в Україні та за кордоном
61. Цільовий пошук інвесторів (Таргетинг)
62. Обробка запитів інвесторів.
63. Організація візитів потенційних інвесторів та проведення переговорів.
64. Єдине інвестиційне вікно.
65. Реєстрація іноземних інвестицій.
66. Допомога у підборі персоналу та в отриманні дозволів на працевлаштування іноземців.
67. Пошук субпідрядників та потенційних партнерів.
68. Пост-інвестиційне супроводження інвесторів

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна наукова література

1. Петухова О. М. Інвестування. Київ : ЦУЛ, 2018. 336 с.
2. Небава М. І., Ткачук Л. М. Управління регіональним розвитком. Електронний навчальний посібник. URL : https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/25nebava_upravlinnya_regionalnym_rozvytkom/.
3. Колосок С. І. Мирошниченко Ю. О., Мішеніна Г. А. Розроблення та реалізація інвестиційного проєкту : підручник . Суми : Сумський державний університет, 2021. 121 с.
4. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А.Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади. Практичний посібник. Київ : 2017. 117 с.
5. Прогнозування та управління соціально-економічними процесами в регіоні : монографія / за наук. ред. В. С. Загорського. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2016. 238 с.

6. Ткачук А., Наталенко Н. Про бюджет і не тільки. Спеціально для об'єднаних територіальних громад. Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 76 с.

7. Ярошевич Н.Б. Державне управління інвестиційною діяльністю: Навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, А. І. Якимів.– Львів.: «Новий Світ-2000», 2020. – 429 с.

8. Василь Кашевський. Підготовка проектів до державного фонду регіонального розвитку. Практичний посібник. Київ, 2020 р. 42 с.
URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/709/Practychny-Posibnyk-DFRR.pdf>

Нормативно-правові документи

1. Господарський Кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

2. Податковий Кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

3. Про інвестиційну діяльність : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

4. Про режим іноземного інвестування : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр#Text>

5. Про інститути спільного інвестування : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>

6. Деякі питання управління державними інвестиціями : Постанова КМУ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/571-2015-п#Text>

7. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17#Text>

8. Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні: Закон України. - URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>

Додаткова література

1. Нечаєва І.А. Вплив металургійної галузі на сталий розвиток промислового регіону. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2011. випуск № 1. С.111-117.

2. Нечаєва І.А. Джейлан А.М. Інвестиційний потенціал регіону: економічна сутність, структура та фактори впливу. *Кримський економічний вісник: Науковий журнал*. Сімферополь : ГО «Наукове об'єднання "Economics"», 2013, № 6 (07). ч.ІІ. С.38-41.

3. Нечаєва І.А., Проскуркіна Д.С. Метод аналізу середовища функціонування для оцінки ефективності роботи суб'єкта, який ухвалює рішення, та його переваги. *Економічний аналіз* : Зб. наук. праць каф. екон. аналізу Тернопільського національного екон. ун. Тернопіль : Економічна думка, 2013, Том 14, № 3 (2013). С.162-167.

4. Нечаєва, І. А. Визначення, ознаки та характеристики старопромислового регіону. *Збірник центру наукових публікацій «Велес» за матеріалами V міжнародної науково-практичної конференції: «Осінні наукові читання»*, 1 частина м. Київ: збірник статей (рівень стандарту, академічний рівень). Київ .: Центр наукових публікацій, 2016. 124 с. С.105-114.

5. Нечаєва, І. А. Аналіз формування та витрачання публічних фондів грошових коштів в умовах бюджетної децентралізації. *Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка"*. - URL : <http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=eng&z=5429>

6. Нечаєва, І. А. Напрями, особливості та проблеми формування та використання місцевих фінансів в Україні в умовах бюджетної децентралізації. *Економіка та держава*. 2017. № 7. С. 40 – 48.

7. Нечаєва, І. А. Бюджетна децентралізація: підсумки, результати та наслідки перших етапів її впровадження для місцевих фінансів (на прикладі Запорізької області). *Інвестиції : практика та досвід*. 2017. № 19. С. 72 – 81.

8. Iryna Nechayeva (2019) "Analysis of state and development of industrial infrastructure in Zaporizhzhya region", *Roczniki Ekonomiczne KPSW w Bydgoszczy Roczniki Ekonomiczne Vol. 12* , pp. 137-150, available at: <https://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.ekon-element-000171589755>

9. Нечаєва І. А. Оцінка прозорості та відкритості комунального підприємства (установи, організації) як запорука ефективного використання місцевих фінансів і територіального розвитку. *Проблеми економіки*. 2020. №2. С. 265–273. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-2-265-273>

10. Нечаєва І. А., Лавріненко В. О. Сучасний стан інвестування в економіку Запорізького регіону в контексті зміцнення його соціально-економічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 24. С. 152–158. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.24.152

11. Нечаєва, І., Борисенко, О., & Онуфрієнко, Н. (2021). Аналіз можливості та обґрунтування необхідності створення проєктів розвитку людського потенціалу регіону. *Економіка та суспільство*, (27). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-51>

12. Нечаєва І. А., Костецька А. І. Використання гендерно орієнтованого підходу у бюджетному процесі громади. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2021. №9. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-9-7545>

13. Nechayeva I.A., Ben V.V. Determination of incentives for the socio-economic recovery of the economic complex of the Zaporizhzhia region in the conditions of martial law. *Економічний вісник Державного вищого навчального закладу "Український державний хіміко-технологічний інститут"*, 2022, № 2, С. 39-48. URL : <http://ek-visnik.dp.ua/wp-content/uploads/pdf/2022-2/Necheyeva.pdf>. DOI: 10.32434/2415-3974-2022-16-2-39-48

Інформаційні ресурси (рекомендовані сайти)

1. Публічне інвестування для регіонального розвитку. спроможності, прогалини та рекомендації

2. Допомога органам влади України в удосконаленні менеджменту циклом інфраструктурного проєкту (МЦП). Інструкція з оцінки та відбору інвестиційних проєктів (проєктних пропозицій)у сферах транспорту, дорожнього господарства та надання послуг поштового зв'язку. - URL : <https://mtu.gov.ua/files/INSTRUCTION%20of%20evaluation%20and%20selection.pdf>

3. Посібник з підготовки проєктів. Підтримка політики регіонального розвитку в Україні. EuropeAid/132810/C/SER/UA. - URL : <https://lutsk.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/Posibnyk.pdf2>.

4. Офіційний сайт Верховної ради України. – URL : <http://rada.gov.ua/>.

5. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. - URL : <http://www.minregion.gov.ua/>

6. ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ. - URL :
https://www.facebook.com/groups/1337497646328742/?hoisted_section_header_type=recently_seen&multi_permaLinks=5899580916787036

7. UkraineInvest GUIDE: ВІДБУДОВА УКРАЇНИ З ПРИВАТНИМ СЕКТОРОМ. - URL :
https://drive.google.com/file/d/1N_LwYPm42J8CvKQYTRzcZKn4WgApet0E/view?pli=1